

ТАТЬЯНА КОНОЦОВА

ООНЬООВОТОХ - ОБО САДЬВИИ

АЛДЫАРХАН АРТЫҒЫНАН АРААН

давж хэвлэгчтэй эмэ борлуурал гярдан үлдэе, жам-
дах туун, нуруу хэрхэн буулар, Ынырынныг
үстүнх сүрдэгчээрхит. Ол нэгтэ 1—2 нэгдэл
устата сүлжээ-буурга зэгийн, ким да дьхэтэн тах-
сүйт.

Салын бэс ыһыттан атырдыах ыһылар дигэри күн кинирбэт. Мусхтан туһатып ол-мэд динни көрбөхкүт, баһа-аһаа биллэбэт, хаамтаах уу былыргылар, күтүһкөс, сирдээх, ыһыттан туһундара. Салын, устаты биирде да баата ыһыттан, телогрейтаны устубаккын, танаһыт барыта кур инчэбэй, тыһыһыһаа хаарылар. Уксүгэр инчккэ, тыһыһыһаа одустаран, сыһыһаа хаптарарбыт. Витаминнаах ас да суох буолура.

Колхоз 1943 жыл сайышынан даярдык иштерин баштаган. 1943 жыл сайышынан даярдык иштерин баштаган. 1943 жыл сайышынан даярдык иштерин баштаган.

Үлө ыарахана, калдык инчириг тагвастах, тылтга, тыкналыга мускулларфат, хонкуттар, уу, сылаас курдуга. Өрүс баала муңханы туора охсоро, арыт кытыыга сыбыыра, оёну-даахтары охтороро. Улахан муңханы 7-8 кили—оо, даахтар, бикр эме эр кили —жүлү бына соһор-сыһар. Кизэлэңи жүүлүн олох да ыстао.

Нурма балык дѣнэ кэргэннэнтэн илгэн күлнѣ 1-3 балык (эмиул, туксуун) буолара: Огу ыһаарыллан, аһыһанан аһыһарбыт. Балык «аһыһабына» олох да нусуоҥа балык: суох булҕара. Һаар фронт туһа дилин көрөстүүрбэл . . .

• Оттон кийнхэнтэ хаяжхээнх муус хэйхнэ уйар буолуохуттан сэрэлэнэр. Ичим 25 м устатах 2-3 м үрдүктөөх буоларар. Дыла-каргээнгэ үлэһэт ахсаанынан көрөн 10-15 хлһин биэрэллэрэ. Онон биэр хэйхэ 12-18-ойдоһу аэлэрарар. Саас муус 60-100 см тийнхэ халынтыр. Бэлэри араараргар сымыныах хлһитинэ үлэһийгэн. Ичим толгмотул, тыа-буурра үлүһтэһи анһи үл шатаах куулунан халха дүгөстөрүм, ону ойдох хытыытыгар хаварга датары айныабыһа. Оттон хлһэгэн куурдаргар, сылытаргар саппыада тирэх мас эмээһи хлһэгэдээһи куул сүлдэбэһи. Биир хлһинэ 100-чэкаһа дээрн бадык тутайчы. Ону араараргар хлһини, ийгэһи, сийһи одус сыдыарар. Аһи бадыккын хлһиэ салтаскада соһой туттарар лууһаа илээнкэ.

[illegible]

Сейнэ агабыт үс айга—гас, эг, атырдах ыйдарыгар нэчэ (кырс саксотун) орануөгүтэр үүтээн өгөстүүтүгэр (хас да кырс бадара) уонна кырс мэйистэ бэлэжнэһинишэр бадара. Павстарыл орус үрдүн бытыһынара туундарада туруортуура. Павастык өртүгэр хайыгынаах хыны бэрэбинэттан онһуллубут саксэ буолара. Ыллыыта чарас содуо киил халтаһын, анныгар мөһчэ уурар мустуулаах. Мөһчөтүн; балыгы, көтөр, кырс этин, туундара кутууларын, бултаатыгына дьинэй кыыл (таба) этин кырс көмөн аһытара Олон быһа мажжыан савланыа, кутуулааха чаваркыһынан тлхсара. Үүтээн сир кырс сымбахтаах мөс дьыллар эһилэр. Илэһэр иһий-үс оромнуох, түмүр өһөхтөөх, бэйэтэ өһөрбүт халтаһыт остоомулаах, дьоннуктоох буолара. Үүтээн канытар күүллүлөөх. Олоһо кыһын ыттарыа көннөрү, «ордун аһык ууһара. Үүтэһиннэрин таһыгар оттуу маһы сайааннадыһы, ууһаадаабыт буолара. Кыһын, сайын кыры дэххэ ас, испиксэ, оттор мас, саһаа бөлөм буоларыа.

Сайыпкы иттиник сыякын барак баллаагы, ая-
тынкы ишдери дыматтар улам күбүлгү, нөгөр
булуттар турар. Хаар түктөр, жүзү тоннод эре
кыралдык барар. Кырсалырыгылар наартадан ит-
тардама. Ыга 10-12 буудар. Ол ытылар дикилгын
амыс бөлөтү будара. Барысы баркылат ытык үйүгү-
бигири иштинга. Ата-Бухам даву, ишбиз теребиз

сирин, өтүн дүдөнгийн. Кийк сакатын сатааш жетер, толорур тинь бары унуйароост. Нязонт дымар баар сакхай зидын булан өдөдара. Ол ыт ситарың сараня личитын додот, араллэх толороччута бул-бута. Адамча суому. Өлөччн, сирдөөн, булса— өлөрөт будха, өдөлчүт хапш юоккыуттах солон-чү. Кийк хитан таһараңчың иңнн буолара.

Абадигай Дахсы алартып кытта орунуйбуз.
Бикирде агай буурбара тубаны сирге хонмут. Наар-
тагын олооролуйан туруоран, анал урдастарын туора
уурай баахкинай ол аныгар изинала курдук хаа-
тарай олоорут. Хорбонун ийиттэй ханаас ханаары
на сыйпыт. Онтон сыйданан утулбут. Убукутубуз ха-
нааралык ыксары буалэмнэ, ийиттэн ымаан кейуллу-
бет ынаа тэнгирит. Тымыг хаайтарай атор буолбут.
Ыксан сыйтаранна, ыта тахыттан хаары тэпэ хаайы
таһаарыт. Усуе бухчуулар улуу буурбара итинник
түтэнип алаһтар үбү.

Атын түзөлтө. Адам пааска багтаткан жакшы ыңгай
жакшыны көрбүт. Тийгизген буулук, каартаткы тар-
мыр манын сиз даарга баары асман. Пааи
тар тикти ардаккан — курулпаскы жолу. Наарта
төтөлө баран, ыңгай тууларда. Бахсыга ныйа
бакна. Куотан, суу, ыңгай жалбыттар. Адам сар
тогуу турун жалбыт. Ичкин, нун, ыңгай, суу ыңгай
буулаанын дин тууларда. Хаамыт, тийа-буу
ыттылаан барыт. Адам кота сылдыр таңа мууу
ран, ыңгай, тогон барыт, ыңгайыт. Үтээ
инк манын буулук дин саргай хаамыт. Үтээ
жунулар арай буулар ыңгайыт. Үтээ
барыт ыңгай, ичкин туулар. Үтээ
лөкк көрбүт Бахсы улу. Аалыга ыңгай көрбөмүн.
кырыга ыңгай улу. Үтээ кырыктары баран аалык ба
тыт саргай, кутулар баамыт уюна каартыты
тар тикт динит. Ыт ыңгайы ыңгайы, каартыты
хаамытаран адам баран ийер тоскулуттан туора сир
га, каартит. Оңго, ыңгай, ыңгай, каартыты-каартыты
кырыга буулан, токурукчу-тогон саргалдарын буулар
ыт. Адам өйдөөн көрбүт — Бахсы наартылаан ыт
тарын куотаттар, ыңгай (саргай халбонор, ыт сук
сүхүнүтүр, каартыты сүрүк бышара) сары болбоор
хаста, ар, арда, кыңгыт, Бахсы, ыңгай, ыңгай көрбөмүн.
кыңгыттар, ардаан тийаит. Бахсыт — ыт динит бул
чукка, саргай, арда, каартытыт. Бахсы оңго, ыт

У. ОГДОЛУНБУТ ОЛӨХ РХСУУТА

Үлэ Бүлүүтэй бэлтгэж байга тохтооло сүхх барара.
Хянгын да нэрхиттар, сылавын вахсыллыгт зиг-
лэр. Фронт туһата, "Млбэи" булгуоха, бнэрлэххэ! —
яан бнэр салгаа түгүлээрбүт. Көлөрүү дэбн, ха-
лхаймстыбз олоор-дылгаар охсуулаадын туһунан
үгүстүн сурулуна, калсина, Омо юмн сөнсөлөр-
үсүс. Оттог бэлнэхэ, очотобуу иччакта, орооо ох-
суута олус улахаа.

Дийн-нэргээн митэр хийлэмдэтан, үөрэнэр сүм
ирларимттан, ухуудорбуа суомбууван үхүс ово үөрэх
тэн малмьта. Чутагтааы ылаахха, мнх Нра Сидоро
ва (Нррин Саввула Сидорова — Алтнннна) үөрэ
бэр, үчүгэйз, олус ырирһыт, үгнүүһүт, тадалинцаба.
Дойдуутар, фестиваллар багтыг толорюочута, олз.
Ол 8-с кылардтан иибалинт ийэтин, 3 бырааттарын,
балыгтарын митэрк уурвйбыт. Дийн-нэргэиннэ со
рохот балынсытара буулбута. Үөрэба, суох халбы
та. Олтон мнх олус дауккүөрүтэн, тугу ла авкыс
бигна турай. 1947 — 48-с, сарылаан 1957 сылга апа
ри ЧПУ-ну, ЯГУ-ну бүтөрүбитим.

Орнцохгодог үүсгүүр, ово сайс, агны юм, да билэгтэр. Сүт, хураан салгаар, сарин аймалдана, нийлүү, мэрхэн, хуудуубуйта, бийлэг. : оводор, санныйртыгтар тусца түслүт. Дамалдох ово сайс, укс-сары, зурууллубута, дьольтох, чагаархай нүлүүнү оводортох истийт. Да агныт.

Бичтоогоу кам овороро, доромбулалары, дүтөр
бичтэро, Оя дөддуга кыпкоз алты сыл оворбута, Оя
ушкыта, ус эра озо төрөөбүтэ: Олор 16-18 саатары-
гар ийикде тиниан хван олутамавонитэро, Бу: дөй-
дугтам амырбит шыраңый, кылхытаң, бөтөро, озо, ояно
өлбүтө, Оутин, бу бийикиттан, бадыс оооооооо, оооооо-
тоң, суохтарым нериооо, Бу: бугуш бавар бичиге, бавар
радыкулит, лодивартит, .. остеохондроз ырадылларга
идларан, сыдыабыт.

Кунабан үмүтөй: сууко буулакта, доорукым бийеке-
лаак: Орай, динилатраи өрөтөн-мусуулаа: бууко: эддети-
чын-сигилетте катарар эбит: хонукым: эш: чаларакатте-
ри: куулар: саваллаак: үчтөйсо: туура: катардынар
айуун-үрөдөк: чануулаа: катаракка: катаракка: катарак-
ка: албун-кылаа: катарак: катарак: катарак: катарак:
пат кыла: катарак: катарак:

Рыбзаводка: тийнхонхотер: хвар кылдмныгара, вустан тмхныгы тмал агалдмгара. Икн өртүсүр: хвар ордонох, орототугар биар бучука: быгдалаа одохтоох башаннага: айардубут. Дуулаа: 1 эт: халпыг тодох, 250 гр килын: бирдмдэр. Нөгүс: күвүрттэх эсаялжа-бирэх тутсууутугар турдубут. Ылаларман: үлзэриллэн үлэлнр буоллубут. Бастаан бэлалла джрнт омуларм хастбыйт. Тог кунды: лалларжы: ык бэлны: сыра: бөлбүтүк: ыдыга. Ылхри: дьнэ: каргитк: яаах, мм, ыдылхы: эр: үлэлдирбүт. Арабыт:— ыйааччы, сүбэлээчи, күрдэх: сытмтээчи. Истанкзотик, муоставы, үрүтү, оржю боростуой: түбөлжээ: былаакыны: игордубут. Онтон: сы: бөлхнэ: буолла. Муох: ыр: кырсык: илрлннчэ: күрдүн: бына-была: ыныысханаа, лаллнлн: талбыйт, арабыт: аллараттл: дьаарыстыар. илбик: синлрдэл: сыдыар. Ын: анара: сардмн: бүтэрибэт. Бүтүмү: анара: одох: турдубут.

Ити лэнцэтгэлтэйгээ нас сайварлын бэлтгэлтэйг буулга. Өвүс хамтатгын хийл: уу-адаабыт махытга ходоо, өм-шинан-отуу курдук табатгын хамтатг туррора-быт. Өвүс туррорутар салваскэвч-мүүс-ылаа та-дэгсгэбыт. Дэлгэн-түтү ооготууга бэлдэв-мөтлөнны-ыйдар барыгтар. Дөөс-амлаас сирк булан-сала-дара нөгөөдүүлүбүт.

СӨЛЛӨ-БҮҮРҮД АРҒЫСТАНА

Ол дордун олоңо-дөөлөдө саруу-отө айылгата ура-
ты атын, ырахан, эте. Салт-сөөккө тыял, сүйлөт
ытылар, хаар кындайлаыяр. Сатинныл ортотуттан
тохсунуу ортотутар дээрн жтүл көрмөтөжүт. Поляр-
най туун нэмэ эте, барбак дун ортотун дээрн хал-

“Чурапчы” айар түмсүү таһаарыгыта

Илларион ТАРАБУКИН

САХАМ ТЫЛА

Сахам тыла,
Көмүлүүгүм
Уота оттуллан
Кырыныктынар
Кымынарынан
Кытыастарыны,
Бар дьоннорум
Көмүлү туппучча
Көтө-үөрө,
Көрүлүү-ыллыы
Сылдыалларыгар,
Күүс-көмө буолан
Тырынаас көхтөөх
Тылларынан,
Санааны айсар
Санааларынан,
Алгыс уоттаах
Тойуктарынан
Аан тыл эттэбэ,
Сахам тыла,
Өлүөнэ өрүс
Үйэлэри
Өксөйбөхтүүр
Өлгөм уутунуу,
Орто дойдуга
Холооннообун
Булап ылбакка,
Агардастыы
Аатырбахтыы,
Соботогуу
Сурабырбахтыы,
Олонхо буолан
Орой-буурай
Оонньоотого,
Өрөгөй-салаан
Тардыстаа,
Өлбөт-сүппөт
Үлөлөннөбө,
Сахам тыла,
Сир сирэбэ
Сириэдийө
Силгилээн
Силпитинин,
Үрүлүөр
Үрүг-хара
Үлөлөри,
Илгэ тунах
Түһүлгэни
Чэчир буолан
Кыартаттабэ,
Сибөккүнүн
Симээтэбэ,
Көрөнү эрө
Көһиндэннэбэ,
Үөрүүнү эрэ
Өрөгөйдөтө
Үүнэн ситтэбэ,
Сахам тыла
Үрүччэлэр
Сүүрүктэринин
Көөчүктөнүн,
Сэбирдэхтөр
Сүүмэхтэринин
Өрүтэ аһыһан,
Үөрэх-билии,
Майгы-ситили
Туонатыгар
Аан дойдуну
Арбаар сүүрүн,
Күн улууну
Көмүлүнүн
Көнтөс бмалаан
Көчүтө сылдьан
Саргы-дьаалы
Сайдыһы
Салайдаа.

У. С. НАУМОВА — САВВИНА

1980 с. Дьоккуускайдаагы педучи-
лицены бүтэрэн, төрөөбүт дойдуга
Чурапчы орто оскуолаты-
гар ырыа уонна музыка учуутала-
нан үлэлиэбитэ. Билигин ити иди-
тиһон Покровскайдаагы I №-дээх
орто оскуолада үлэлиин сылдыар.
Барыта 21 сыл педагогическай
стажтаах.

Устиная Семеновна кыра са-
хыттан ырыа алыбар ыларбыта.
Үстээбиттэн сцена ырыаһыта буол-

бут киһи. Кэли бэйэтэ тыллары-
гар ырыалары айан, толорон,
дьон-сэргэ сэһээринтии, биир-эби-
лиин ылан эрэр.

Бүгүн киһи үс ырыатын тылла-
рын биһир дойдулаахтарыгар тиэр-
дэбит.

ЧУРАПЧЫ—САХА ТӨРҮТ АЛААҤА

Бэйэтэ тыллара уонна мелодията

Мин төрөөбүт дойдум,
Эн наһаа кэрэбин,
Манньык үтүө дойдуга
Айыллыбытым күндүтүн.

Хатын чарыгын суугуна
Сүрөхүнүн киһирэр дин,
Күөрөгөйүм ырыата
Дууһабын ылаттар.

Хос ырыата:

Чурапчы, Чурапчы—ол мин
Төрөөбүт ийэ буорум,
Чурапчы, Чурапчы—саха
Төрүт алааһа.

Тустуук, быһый уолаттар,
Ырыаһыттай кыргыттар,
Уранныра тарбахтар,
Өлбөт өркөн өйдөөхтөр.

Эйбэсчэй эдьийдэр,
Туһаарыма да куолар
Тодустуура төнтөрдөөх
Таптыыр Чурапчым мааны дьоно.

Хос ырыата:

Мутуктаах муот сыта
Эппэр-хааммар кутуллар,
Кытарчы буспут дьадыһыт
Үйүлэбим хамсарар.

Манньык кэрэ дойдулаах
Буоламыт муударайбыт,
Манньык биһиктээх буоламыт
Биһиги өлбөт үйэлээхпит.

Хос ырыата:

ДЬОЛ УИАТА—ДИРИГИМ

Бэйэтэ мелодията

С. Яковлева тыллара

Сааскы сарыал сардагатын,
Саҥа ырыа дуораанын,
Сир сирэбэ өрө уунан
Сирим-дойдум көрөөбүн.

Хос ырыата:

Дьоро ырыа кыһалардаах,
Дүүрүһүөр күөрөгөйдөөх,
Дьол уиата, дьол түөлбөтө,
Дьолун дойду—Дириним,
Ахтан-санаан көлөхтөнүн,
Алаастарбар кинирэн хаамым,
Абыраллаах аптаах күүстээх
Хатыннарбар ойончом.

Хос ырыата:

Эн алгыскын ылап кэлэн
Ырыа ыллаан эрэбин,
Эдэр, эмийик даа саастарбар
Эргилдэһин үөрөбүн.

Хос ырыата:

АБАБАР

Бэйэтэ тыллара уонна мелодията

Абабы санаатым даһаны,
Хамсаалаах сылдыары көрбүн,
Кини өйдөөх хараһа
Уксугар үөрэ сылдыааччы.

Абабы дьон бары убаастыра,
Абабы дьон бары таптыра,
Хомкууус Сэмэн дьон ааттыра,
Өтчөө биһиги үөрөрбүт.

Абабы үтүөбэ уһууар
Үтүөкэ да киһи этэ,
Кэрэни көрөхсүн үгэстээх
Мин аһам дьон киһитэ киһи этэ.

Аркадий ФИЛИПОВ

ТААТТА ҮРЭХ СИРЭМ КҮӨБӨР...

Таатта үрөх сирэм күөбөр
Сибэкилэр снэдэрэйдэр,
Көмүөл күннээх халлааныгар
Көйгүөрбүттэр күөрөгөйдэр.

Сэгэртэйим, тапталлаабым,
Көтөн тийэн күүлэйдирэххэ,
Таатта көбүөр кырдалыгар
Кытылыкты үнүүлүүххэ.

Таатта үрөх сүүрүгүрүт,
Өлбөт мэнэ утахтамыт,
Олох түһэ—өрөгөйдүт,
Чахчы быһаг эргиллибит.

Сэгэртэйим, тапталлаабым,
Көтөн тийэн күүлэйдирэххэ,
Таатта муоттээх салгыныгар
Ымы буолан ылдыахха.

Таатта үрөх быһытыгар
Муора уута сылаанныйбыт,
Чурапчылар дьолбутугар
Уу күппүт, уйаламмыт.

Сэгэртэйим, тапталлаабым,
Көтөн тийэн күүлэйдирэххэ,
Таатта чуумпу урсунугар
Куба буолан устуохха.

Таатта үрөх сирэм күөбөр
Сибэкилэр снэдэрэйдэр,
Көмүөл күннээх халлааныгар
Көйгүөрбүттэр күөрөгөйдэр.

Сэгэртэйим, тапталлаабым,
Көтөн тийэн күүлэйдирэххэ,
Таатта көбүөр кырдалыгар
Таалалыахха, тапталыахха.

1994 с.

ЧАРАН УОЛА

АХТЫЛҔАН

Үйэлэр тухары чэлгийэр
Кинэ Амма нэлээн турдаа,
Ырааппыт ычатын сүрөбөр
Ахтылдан кутула куустаа.

Өйдүүбүн куруутун саныыргын,
Эн сырдык сүүрүккэр умсарын,
Күн уотун сылааһын таптыыргын,
Кумахтар уоскуйа сытаргын.

Түүн түһээн тийбэбин дойдугар,
Одо саас биһиктээх өтөөхтөр,
Кый сиртэн ол кэрэ ыралар
Ыныра-угуа көстөллөр.

Таптыабын Аммабыт кытылын,
Сибэкии кнэрэйдэ үүнэрин,
Күлүмнүү дьалһыйар
Дьалхаанын,
Сүүрүктээх өрүһүм сиккнэрин.

ТУРУНА АЙМАНАР САНГАТА

Тулааһа сүрэхтин аймаата
Соботох туруу ытыыра,
Кинэ халлаан нэлэмэи нэнитэр
Кылатын далаатай эргийэр.

Доборгон сүтэрэи, аһыһан,
Сир үрдүн кэрийэ көтөбүн,
Олоххор кыһалга кыһайан,
Олус да эи мунгу көрсөбүн!

Көтөрбүт мунчаарыт ырыата
Салгыһыта уйдараан хааллаа,
Өрүүтүн көрдүүрүн санаатта
Туруу аймаанар сангата.

Николай ДЬЯЧКОВСКАЯ

ОВОНЬОТТОР ВИИРДЭ...

Остуол тардан, бүгүн биһи,
Одонньоттор аһаахха,
Үрүн күнэ биһирэ киһи
Үөскээн аһары ахтыахха!

Учугай аһы үлэстэн
Хөрбүһү, додоор, түннэттөн,
Санаа хоту сараһан
Сахалым, ча, билсэн.

Одонньор атын сүтэхпит,
Омуу, уоланы тохтотуох,

Бары да кырдыан истэхпит,
Бакабыт кыайбатын оройдуох.

Олус да олох ыараата,
Оннооһор килбэбин аһыта,
Мунууна ытыыр буулаата,
Мунур уһуктут, быһыта.

Бэрлэлэр биэнсийэм биллэрин
Бэйбэр тийбэтэ биллэр,
Эгэлгэ снэдэрэи силлэрин
Эдэрдар ылан эрэллэр...

Олохтут уһуна барана
Ол көстөр биэтэкиит көтөбэ,
Арааһы элбэһи аһыта
Аһаһыт хам баран биэрбэтэ.

Бэйбэрэи санааларын
Билснээн бүтүлэр,
Төрүт, түөлбө алаастарын
Түөртэ-биэтэ эттилар.

Көрөхсүн, кэлсин, сураһа,
Күнү-дьылы аһыта
Аһаһа-сүтэн испэтэрбит,
Арыһы уһуу түстэрбит.

Биһирэ эмэ көрсүһөн,
Биһирэмнээн күндүлэһэн
Атаарсыһар үчүгөйдөөх,
Аһы дьоно снэрдөөх.

Боксолоһон-бодоруһан
Бу курдун сириттарбыт,
Билигин олоһу ыйдагардан
Билигин буола ырыттарбыт.

САЧЧАЙ

ДОБОРБОР

Манхайбыт баттаххылыып,
Саһырыт дьүһүгүнүнүн,
Кырдыбыт көрүгүнүнүн,
Бытааран эргининин
Күндү да буолар эбикии
Сэмнэхтэһэн кэлбит доборум.

Арыгыта убанаһымын
Атархасхтар да кэмнэрбөр
Киһи буолуо дин эрэллээх
Кэтэһэргин, тулуйаргын
Бэрнэһин да, махтана да
Олус үөрэ уйаргыбын.

Хардарыта баһыһалаан
Соботохсуйан муунтуйдахха,
Аасыт олоһу ыатара
Уубут көтө уйгуурдахха,
Бэйбэит эрэ олохтут
Ордуктардаах буолар эбит.

Бэйбэит кэммит бэйбэтининин
Киртибэһи барсыах тустаах,
Сага көлүөнэ олоһун
Биһининин туттунуохтаах,
Аасыт олоһу арбын, үөбэ
Бэйэтин түһэриннэ суохтаах.

КҮНДҮ КИҢИМ—СИЭСТЭРЭМ

Үөрэн-көтөн, мениһийэн
Сиэстэрэм кинирэн калар,
Өгүрүк-төгүрүк көрөн
Имэрийэн ылар.

Күндү киһим—сиэстэрэм,
Мунчаарыт санаабын сайа
Кэлсин-илсин олоһор,
Ыалдьар-ысыыр чааһар
Туллуһтана көтөр.

Күндү киһим—сиэстэрэм,
Туран олоһор кэмнэр
Аттыбыттан араһпат,
Хаамар-үһэр күммэр
Тирэх, өйбөд буолар.

Күндү киһим—сиэстэрэм,
Өйдүү-саныы сылдыһам
Өлүү киһиттэн быһыһаһыт
Аһаһа, үтүө киһибин,
Күнүү күндү аһыһаһыт—
Сиэстэрэм барыһаһыт.

